

GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

TTB GELECEĞİNİ TARTIŞMALIDIR

Bülent Nazım YILMAZ*

24-25 Eylül 2005 tarihinde gerçekleştirilen "Türk Tabipleri Birliği Genel Yönetim Kurulu" toplantısı TTB'nin önümüzdeki dönemine pek ışık tutmasa da, kimi katılımcı ve oda temsilcilerinin nasıl bir örgüt hedefledikleri konusunda önemli ipuçları verdi.

Bu ipuçları ve söylemlerin eşliğinde nasıl bir TTB kurgulandığını, hedeflenen yapının siyasal bağlarını çok zaman geçirmeden tartışmaya açmak gerekiyor.

Son GYK toplantısında sayıca fazla olmasa da TTB'yi yönetmede isteği ve iddiası olan kimi katılımcılar TTB'nin önümüzdeki dönemde farklı bir anlayışla yönetilmesi gerektiğini söylediler. Örgütün üyelerinin ve sağlık ortamının ihtiyaçlarına yanıt vermekte zorlandığını belirtip, kaygılarını başlıca şu ana başlıklarda topladılar.

TTB gereğinden fazla siyasetin içerisindedir. Bu anlayış TTB'nin etkisini kırmakta, gücünü azaltmaktadır. Örgüt içerisinde siyaset yapma iddiası olanlara adres olarak siyasal partiler gösterilmelidir. Öte yandan TTB, sendikal bir örgüt havasından kurtarılmalıdır. Ücret, özlük hakları alanındaki mücadele işkolundaki sendikalara bırakılmalıdır.

TTB'nin temel sorumluluk alanı mesleki uygulamalar ve bu alanda yaşanan etik sorunlar olmalıdır. TTB kendi alanına yönelik çalışmalar yapmalı, projeler üretmeli ve bunları siyasal parti, ilgili bakanlıklar ve devlet kuruluşlarıyla paylaşmalı, varsa aralarındaki çelişkileri çözmeye çalışmalıdır.

Kamuoyuna karşı çizilen uzlaşmaz, muhalif görüntüsünden vazgeçilmelidir. Bu doğrultuda devleti yönetenlerin önerilerine direk karşı çıkmak yerine, önerileri onlarla birlikte ele almanın yolları aranmalıdır.

Örgütte yöneten, yönetilen ilişkisi tekrar gözden geçirilmelidir. Üye, yapamayacaklarını yöneticisinden isteme hakkına sahip değildir. Örgüt yöneticisi olmak sorumluluk almak anlamı taşımamaktadır.

Bu öneri ve görüşleri yıllardır, siyasal iktidarlar, sermaye kesimi ve onların sözcüsü konumundaki basın, demokratik kitle örgütü ve sendikalara yapmaktadır. Gelinek noktada örgüt içerisinden ve hatta kendini solda tanımlayanlardan bu eleştirilerin gelmesi konuyu daha önemli kılmaktadır. Peki hedeflenen nedir, nasıl bir TTB kurgusu yapılmaktadır? Öncelikle TTB'ye bir "sivil toplum örgütü" giysisi giydirilmek istenmektedir. TTB'nin farklı iş kollarındaki örgütlerle teması, kimi zaman onlara önderlik etmesi anlaşılabilir bu çevreyi tedirgin etmektedir. Örneğin, "Emek Platformu" gibi organlarda yer almak, buralardan çıkan kararları kimi zaman örgüt kararı olarak kabul etmek doğru bulunmamaktadır. Özelleştirme karşıtı mücadelede işçi ve kamu çalışanları sendikalarıyla, siyasal partilerle birlikte hareket etmek TTB'nin işi olmamalıdır. Olsa olsa TTB bu konularda görüşünü açıklamalı, iktidarı ve ilgili kurumları ikna etmenin yolunu aramalıdır.

Hedeflenen kendi içine kapanmış, emekçilerin dolayısıyla halkın sorunlarını görmezden gelen, uzlaşmacı, sivil toplumcu bir örgüt yaratmaktır. Reddeden, mücadele eden bir örgüt yerine uzlaşan ve öneri getiren bir örgüt tasarlanmaktadır.

*Toplum ve Hekim Dergisi Yayın Kurulu üyesi

Son GYK'da "Kamu Personel Yasa" tasarısı bu çerçevede tartışılmıştır. Yasa aktarılırken yasanın iş güvencesiz, esnek, tamamen sermayenin ihtiyacına uygun, sendikası, örgütsüz bir çalışma yaşamını hayata geçirmeye çalıştığına hiç değinilmemiştir. Diğer yandan yaşanan süreç IMF, Dünya Bankası, uluslar arası tekeller görmezden gelinerek ve özelleştirme uygulamalarına hiç değinilmeden geçirilmiştir. Bunun yerine yasadaki eksikliklerden söz edilip, eksik yerlere önermelerde bulunulmuştur. Aslında bu anlayış gerçekte yeni bir "kamu personel yasası"na ihtiyaç olduğunu kabul etmektedir. İtiraz noktaları ayrıntıdır. Çünkü onlara göre üretim ilişkileri ve emeğin üretim sürecindeki rolü değişmiştir, doğal olarak çalışma yaşamının kuralları da değişecektir.

Sivil toplumcu anlayış Türkiye solunun gündemine 1980 yenilgisiyle girmiştir. Ülkemizde sivil toplumcu paradigmanın sahipleri 12 Eylül yenilgisini kendi örgütlülük ve anlayışlarında aramak yerine sosyalizmi, onun önderlerini, işçi sınıfını hedefe koymuşlardır. Kendi tükenmişliklerini buralara yaptıkları saldırılarla gizlemeye çalışmışlardır.

"Sol liberal" olarak adlandırabileceğimiz bu görüşün terminolojisinde sınıf, sınıf mücadelesi, emek ve eşitlik kavramları yer almamaktadır. Sivil toplumu, sınıfsal ilişkilerden değil de bireyler arasındaki ilişkilerden tanımlayan yaklaşım, toplumsal ilişkilerin sınıfsallık boyutunu bulanıklaştırmaktadır. Çünkü bu kurguya göre sivil toplum içinde insanlar, sınıfsal kimliklerinden bağımsız olarak yer alırlar ve birbirleriyle ilişki kurarlar. Dolayısıyla, örneğin; bir işveren örgütü ile bir sendikanın, sivil toplumu güçlendirmek adına ortak eylemler içine girmesi, bu kurgunun mantığına aykırı değildir. Örneğimizdeki gibi, işin içinde sınıfsallık boyutu olmayınca, toplumsal muhalefet karşı tarafla kendisi arasında temelde uzlaşmaz olan bir çelişki bulamıyor. Böyle olunca da, sivil toplum içindeki tüm muhalif eylemin sonal amacı belli bir uzlaşma çerçevesinde demokratikleşme, kendi özgürlük alanını genişletme gibi stratejilerle sınırlıdır (Çulhaoğlu, Soyer).

Sol liberallerin sistem dışı bir hedefleri, önermeleri yoktur. Siyasal programlarını burjuva parlamenter sistemin

demokratikleşmesi üzerine kurgulamışlardır. Yani siyasal anlamda reformist, uzlaşmacı bir çizgiye otururlar. Son yıllardaki temel ideolojik beslenme kaynakları Avrupa Birliği'dir. Tüm demokratik gelişmeleri, özgürlükleri AB'ye endekslemişlerdir. AB'nin emperyalist bir proje ve birlik olduğu olgusunu tartışmak bile istememektedirler.

Bir genelleme yapacak olursak sivil toplumcu anlayış sol liberallerin temel siyasal projesidir ve bu projenin temel amacı sistemle bütünleşmektir. Bu çerçevede; sivil toplum söylemi, felsefi olarak idealist, yönetsel olarak eklektik, siyasal perspektif açısından ise uzlaşmacı-reformist bir söylemdir. Görünüşteki tüm anti-devletçi yanlarına ve devletçilik eleştirilerine karşın, sivil toplum söylemi özünde devletçi, yani varlığının mutlak koşulunu devlet-sivil toplum ayrılığında bulan, bu anlamda devleti sürekli olarak varsayan/varsaymak zorunda olan bir söylemdir. Sivil toplumculuk, sosyalizmin savlarıyla yeni sağ, yeni sağın savlarıyla da marksizmi eleştiren bir soysuzlaşmadır. Sivil toplum söylemi doğrudan doğruya marksizm ve devrimcilik dışı bir konumlanıştır (Çulhaoğlu, Soyer).

Sonuç olarak sivil toplumculuk toplumun depolitizasyonu siyasal projesinin önemli bir ayağıdır. Bu projenin yaşama geçmesindeki temel organlar da sivil toplum kuruluşlarıdır. Ülkedeki meslek örgütleri, demokratik kitle örgütleri ve hatta sendikalar, sivil toplum kuruluşu içeriğine büründürülmek istenmektedir. Böylece bir yandan toplumun siyasal ve sosyal beslenme kaynakları sınırlandırılırken, diğer yandan devletin kimi görevleri bu kuruluşlara yıkılmaktadır. Tüm bu çabanın en önemli aktörleri de sol liberallerdir.

TTB Türkiye sağlık ve siyaset ortamı için önemli bir örgütlülüktür. Bugünkü yapısıyla birçok sorunu içinde barındırıyor da, kimi yönetsel zaafı olsa da bunları kısa sürede çözmek olanaklıdır. Ama TTB'yi siyasal mücadele alanının dışına çekme isteği egemenlerin ekmeğine yağ sürmektir, örgütümüzü onlara peşkeş çekmektir. Buna engel olunmalıdır.

KAYNAK

Metin Çulhaoğlu, Can Soyer Solda "Sivil Toplum" Söylemi: Gerçekler ve Yanılsamalar.